

Η ΕΥΤΕΡΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος Γ'.

Φυλλάδ. 52.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 16 ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΥ 1849.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἀπὸ τῆς ἀ. τοῦ προσεχοῦς Ἰαννουαρίου 850 ἀρχεται ἡ εἰς τὴν Εὐτέρηην δημοσίευσις σειράς ἀρθρῶν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν

ΠΟΙΚΙΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΟΑ

Ἡ Ποικίλη Ἑλληνικὴ Στοὰ θέλει περιέχει τὸν βίον καὶ τὰς εἰκόνας ὄλων τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν, ὅσοι διέπρεψαν κατὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, συντετέλεσαν εἰς τὴν αὐτονομίαν τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἐδόξασαν τὴν Πατρίδα.

ΣΙΚΕΛΙΚΑΙ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑΙ.

Α'.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.)

Ὀλίγον γνωρίζομεν τὴν Σικελίαν, τὴν ἀρχαίαν Τρινακρίαν, τὴν νῆσον ἐκείνην τῆς ὁποίας τὸ ἰδιόβρυθμον ἔπρεπε νὰ ἐρεθίσῃ τὴν περιέργειαν τῶν περιηγητῶν. Ἀλλ' οἱ περιηγηταὶ ἀκολουθοῦσι τὰ ἔργα τῶν προκατόχων τῶν ἐπισκέπτονται τὴν Νεάπολιν, τὴν Βενετίαν, τὴν Ῥώμην· τὰ λείψανα ὅμως τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν Ἑλλήνων, τῶν Μαυρουσιῶν καὶ τῶν Ῥωμαίων, τῶν ὁποίων ἔρπει ἡ Σικελία, λείψανα διεσκορπισμένα ἐν μέσῳ βράχων ἀνατραπέντων ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦς σεισμοῦς, καὶ κατοπτριζόμενα εἰς θάλασσαν κυανῆ-λαμπροκοπούσαν ὑπὸ τὸν ἥλιον, οὐδεὶς τὰ ἐνθυμεῖται. Ὅλοι τοῦ πολιτισμοῦ οἱ προαγωγοί, Ἕλληες, Ῥωμαῖοι, Καστιλλανοὶ, Μουσουλμάνοι, Ἄγγλοι, Γάλλοι, ἤλθον ἐνταῦθα ἀλληλοδιαδόχως ν' ἀπολαύσωσι τῶν ἡδονῶν τοῦ βίου, καὶ ν' ἀνεγειρωσιν ἀνά μέσον τῶν ὄρεων, ἅτινα λαμπρύνει ὁ δῶν ἥλιος, τὰς στήλας τῶν ἰδίων σοῶν καὶ τῶν ἰδίων θεάτρων τὰς θαυμάϊδας. Κατέτριψα πολλὰ ἔτη τῆς νεότητός μου εἰς τὴν πλήρη ἀναμνή-

Αλακμου κατόικων, ποτε δὲ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ναυτικῶν τῆς Τράπανης, φορῶν ἐνόησε ὡς αὐτοὶ πῖλον καὶ μανδύαν πορφυροῦν, τὸν μόνον δηλαδὴ ἐπενδύτην τὸν ὁποῖον ρίπτουσιν ἀπερίττως ἐπὶ τοῦ εὐρώστου σώματός των. Ἐσπούδασα ἐκ τοῦ πλησίον τὸν ἀνευ ἀγωγῆς, ἀνευ δραστηριότητος, ἀνευ ἀναπτύξεως ἐκείνον τόπον, καὶ ἔκαμψα γόνυ ἐνώπιον τῶν ἐκκλησιαστικῶν λιτανειῶν καθ' ἃς ἔτρεμον οἱ λαοὶ, ἐνῶ τῶν μοναστηρίων οἱ κώδωνες ἐκρότουν μακρόθεν. Μεταξὺ τῶν συμβαμάτων ὅσα περιῆλθον εἰς γνῶσίν μου ἄτινα εἶναι ὄχι μυθιστορία, ἀλλ' ἀνέκδοτα, τῶν ὁποίων οὔτε καλλωπίζω τὰς λεπτομερείας, ὑπάρχουσι καὶ γελοῖα, καὶ τεράστεια, καὶ ποιητικὰ, καὶ ἀπίθανα, καὶ ὑπερβολῇ τραγικά. Ὁ ἀτελής τῆς Σικελίας πολιτισμός καὶ ἡ μάλιστα τῆς δεισιδαιμονίας, ἡ πλήττουσα τὰ νῶτ' αὐτῆς, καθιστῶσι τὸ ἔγκλημα συχνότατον. Ἡ κακὴ τῆς δικαιοσύνης διαχείρισις ἀποκρούει τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἠθικῆς, διότι ὁ μὲν ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, ἐὰν εἴν' ἔνοχος φεύγει εἰς τὰ ὄρη, ὁ δ' εὐγενής, ἐὰν ἐπράξεν ἔγκλημα ἀποσύρεται εἰς τὸ παλάτιόν του.

Τὸ 1820 ἔτος, ἱερεὺς τις Καταναῖος, δὸν Λοδοβίκος Γιάννης ὀνομαζόμενος, ἀνέβη ἐπ' ἄμβωνος, καὶ εἶτε διὰ τὴν ἐλκύση πλειότερον τοῦ ἀκρατηρίου τὴν προσοχὴν, εἶτε διὰ τὴν φανῆ ὅτι λαμβάνει ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὸν παραβιάζομενον νόμον, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οὐμίλιαν τοῦ διήγησιν δράματος τραγικωτάτου, οὐτινος ὅλα τὰ πρόσωπα ἐσώζοντο καὶ ἀνῆκον εἰς εὐγενεστάτας τῆς πόλεως οἰκογενεῖας. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν οὐμίλιαν ταύτην, ὁ Καταναῖος ἱερεὺς ἐστέναζεν ἐντὸς δεσμοτηρίου, ὅπου ἡ Κυβέρνησις τὸν ἀφῆκε τρία ὀλόκληρα ἔτη, τιμωρήσασα οὕτως αὐτὸν ὡς κοινοποιήσαντα ἀνομήματα τῆς Σικελικῆς ἀριστοκρατίας. Ὁ ἴδιος δὸν Λοδοβίκος Γιάννης μ' ἐξεμυστηρεῦθη ἐξελθὼν τῆς φυλακῆς, τὰς ἐπομένους λεπτομερείας συμβεβηκότος τὸ ὁποῖον νομίζω ὠτάξιον.

Ἀνὰ μέσον Συρακοῦτῶν καὶ Κατάνης, κεῖται ἀρχαῖον παλάτιον ἀρχιτεκτονικῆς Σαρακηνῆς, ἀνῆκον εἰς τοὺς δούκας δὲ τὴν Βροῦκα. Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, ὁ τελευταῖος δούξ, ζῶν ἔτι, διέμενε μετὰ τῆς περιφήμου διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸν πλοῦτον θυγατρὸς του, εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην, ἐκ τῶν γραφικωτέρων οὐταν τῆς νήσου. Δεκαοκταετῆς τὴν ἡλικίαν, ἡ Κωστάνσα δὲ τὴν Βροῦκα ἐπροτίμησε μετὰ τῶν πολυαριθμῶν λατρευτῶν τῆς τὸν δεύτερον υἱὸν τοῦ κόμητος Ριζάρη, φίλου τοῦ πατρὸς τῆς. Οἱ νεώτεροι τῶν Σικελῶν υἱοὶ, εἰς οὓς ὁ νόμος καὶ τὰ ἔθιμα παραχωροῦσι σμικρότατον κληρονομικὸν μερίδιον, ἐναγκαλιζόμενοι συνήθως τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα. Ὁ ἀμοιβαῖος ἔρωσ τῶν δύο νέων κατεθάρρυνε τὴν φρόνησιν τοῦ κόμητος καὶ τοῦ δούκῃ, καὶ διὰ τοῦτο ἱπεράψισαν ἐκ συμφώνου τὴν σταλῆ εἰς Ῥώμην ὁ Ἀλβάνος Ριζάρης, διὰ τὴν τελειώσῃ ἐκεῖ τὰς σπουδὰς του, καὶ τὴν βαδίσῃ τὰ πρῶτά του βήματα εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, τὸ ὁποῖον οὐτ' ἡγάπα, οὐδ' ἐσκόπευε νὰ διατρέξῃ. Ἀνεχώρησεν ὁμοῦς διὰ τὴν μὴ παρακούσῃ τὸν πατέρα του. Ἐν τσοῦτῳ ὁ πρωτότοκος τοῦ Ἀλβάνου ἀδελφὸς προήχθη πλησίον τῆς Κωστάνσας, ἥτις ἀπέκρουεν ἐπιμόνως τὴν λατρείαν του καὶ ἀπεποιήθη νὰ τὸν νυμφεῦθῃ. Δύο ἔτη παρηλάθον ἕκαστος ὁ πρωτότοκος Ριζάρης, ἀποβλήθεις ἀπὸ ἐβράδυναν νὰ μαντεύσῃ τὴν ἔνοϊαν τῆς παραδόξου

νεν ὀλίγον μετ' αὐτὸν τὸ συμβεβηκότος τοῦτο μετέβλεψεν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν θέσιν τοῦ Ἀλβάνου Ριζάρη, καταστήσαν αὐτὸν ἀρχηγὸν τῆς οἰκογενεῖας, κληρονόμον τῶν τίτλων καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πατρὸς. Ἀνεχώρησε λοιπὸν σπουδαίως ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Πάπαν ἄρεσιν, καὶ ἐπανελθὼν ἐζήτησε τὴν Κωστάνσαν.

Ἐμπόδια πλέον δὲν ὑπῆρχον. Προσδιωρίσθη ἄρα ἡμέρα τοῦ γάμου, καὶ ἡ τελετὴ ἐμελλε νὰ γείνη εἰς τοῦ δὲ τὴν Βροῦκα τὴν ἐξοχίαν. Ὅλοι οἱ περίξιοι εὐγενεῖς ἦσαν προσκεκλημένοι. Παρὰ τὴν ἑπαυλιν ταύτην, κατὰ τὴν εὐγενῆς τις, γόνος ἀρχαῖας οἰκογενεῖας, πλουσίως ἱπποτῆς Βρούνης τὸνομα, ὅστις εἶχε μὲν πολλὰς προτιμίας νὰ νυμφεῦθῃ τὴν Κωστάνσαν, ἀπεβλήθη ὁμοῦς πάντοτε. Προσεκλήθη δὲ καὶ οὗτος δι' ἐπιστολίαν εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἀπεκρίθη τὸν εἶχον μόνον ἀκούσει ἐξεμίσχοντα φρικώδεις ἀπειλὰς κατὰ τῶν μελῶν τῶν δύο οἰκογενειῶν. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ νέου Ριζάρη ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, καὶ ἠγοεῖτο ποῦ εἶχε ὑπάγει. Κανεὶς ὁμοῦς δὲν ἐπρόσβλεπεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἥτις ἐμελλε νὰ κυοφορήσῃ συμβάματα τραγικώτατα.

Τὸ πρῶτ' αὐτῆς ἡμέρας τοῦ γάμου, γὰρ καὶ λαμπρότης ἐπεκράτησε εἰς τοῦ δὲ τὴν Βροῦκα τὴν ἐξοχίαν πλῆθος ἀπειρον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι συνεμερίζετο τὴν εὐτυχίαν τῶν νεονύμφων, ἐπλημμυρίζε τὴν ἐκκλησίαν. Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἱερεὺς ἐβαλλεν εἰς τῆς νύμφης τὸν δάκτυλον τὸ συμβολικὸν δακτυλίδιον, καγχασμὸς ἀκρατος, καγχασμὸς σαρδόνειος ἠκούσθη εἰς τινὰ γωνίαν. Ὅλοι ἐστράφησαν ἀλλ' ὁ ὑβριστὴς ἔμεινεν ἀγνωστός, καὶ ἡ τελετὴ ἐξηκολούθησε. Τὸ πλῆθος τῶν προσκεκλημένων διεσκορπίσθη εἰς τοὺς ἐκτεταμένους τοῦ δὲ τὴν Βροῦκα κήπους· τὸ συμπόσιον διεδέχθη χορὸς, καὶ πολλαὶ μουσικαὶ τοποθετημέναι, αἱ μὲν εἰς μέρη σκιερὰ, αἱ δὲ εἰς τὰς μεγάλας τῆς ἐξοχῆς αἰθούσας, συνέτρεχον εἰς τὸ νὰ συγκροτῶνται σωροὶ διάφοροι χορευτῶν καὶ χορευτριῶν. Ἀλλ' ἡ κυριώτερα συγκέντρωσις ἐγένετο εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς, στολισμένης μὲ στεφάνους ἀνθῶν, ὅπου ἔμεινον οἱ νεονύμφοι καὶ τῶν δύο οἰκογενειῶν οἱ ἀρχηγοὶ.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην, ἐνῶ ὁ χορὸς ἦτον εἰς τὴν ἀκμὴν του, δύο ἄνθρωποι φέροντες προσωπίδας εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν. Ἡ χρῆσις τῶν προσωπίδων εἶναι δηλωμένη καὶ γενικὴ εἰς Σικελίαν ὡς καὶ εἰς Βενετίαν, καὶ συνεχῶς ἄνθρωποι οὕτω πως μετμημισμένοι, ἀναμιγνύονται μὲ χορευτὰς ἔχοντας τὸ πρόσωπον ἀνοικτόν. Ἡ εὐγένεια μόνον ἀπαιτεῖ τὸ νὰ δεικνύῃ ὁ προσωπίδοφόρος τὸ πρόσωπόν του εἰς τὸν κύριον τῆς οἰκίας. Οἱ δύο νεοελθόντες ἔφερον ἱματισμὸν τῶν χωρικῶν τῆς Σικελίας, ὁ δὲ χορὸς τῶν ἦτον ἀλλόκοτος, ζῶπρος, θαρβύλεος. Ἐκράτησαν εἰς χεῖρας καὶ τρίτον χορευτὴν, ἡ μᾶλλον νευρόσπαστον σχῆμα ἔχον ἄνθρώπου, τὸ ὁποῖον φέρον προσωπίδα ὡς καὶ αὐτοὶ, ἦτον ἐνδεδυμένον μαῦρα· ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ νευρόσπαστου ἦτον μὲ ἀργυρον ζωγραφισμένη ἡ ἐφεξῆς λέξις: *Tristizia* ἦτοι *θλίψις, μελαγχολία*. οἱ δύο χορευτὰὶ ἐθεσάν ἐπὶ σκίμπος, προσποιούμενοι ὅτι τὸ ἔθαψαν μετὰ τὴν λέξιν. Περικυκλώσαντες αὐτοὺς οἱ παρεστῶτες δὲν ἐβράδυναν νὰ μαντεύσῃ τὴν ἔνοϊαν τῆς παραδόξου

αλληγορίας του λυπηρού και συνάμα φαιδρού εκείνου παντομίμου δράματος. Αφῆκαν λοιπόν τους δύο δραματιστάς να θάψωσι την *θλίψη*, να την σκεπάσωσι με πέπλον έρυθρόν και να εξακολουθήσωσι τὰ παιχνιδιά των. Διά να θαυμάσωσι δὲ τὰς χειρονομίας και τὰς κινήσεις των, έγκατέλειψαν τὸν χορόν και έστάθησαν κυκλοειδῶς περί αὐτούς, ἐξ ὧν ὁ μὲν ὑψηλότροπος και ρωμαλεότερος έφαινετο ἠλικιωμένος, ὁ δὲ ἄλλος, εὐλύγιτος και γρήσις, ὑψηλὸς και ελαφρόπαις, έγένενα τὴν ὑποψίαν ὅτι ἀνήκεν εἰς τὸ ὠραῖον φύλον. Κανείς ὅμως ἐξ αὐτῶν δὲν ἠθέλησε νὰ δείξῃ τὸ πρόσωπόν του· και πρὲ μὲν ἐκτύπων τὴν γῆν θαλάσσης και εὐρύθμως, ποτὲ δὲ ἐστρέφοντο συμπεπλεγμένοι και ἐνηγκαλισμένοι, ἐνῶ ἡ μουσικὴ ἐξηκολούθει νὰ ἠδύνη τὰς ἀκοάς με τὴν μελωδικὴν ἁρμονίαν της.

«Νὰ ἐκβάλουν τὰς προσωπίδας των! νὰ ἐκβάλουν τὰς προσωπίδας των!» ἐφώναζον ὅλοι ὅσοι συνελθόντες ἐθαύμαζον τὰ γινόμενα.

Ὁ χορευτὴς ἐκεῖνος οὐτινος τὸ ἐξωτερικὸν ἐφαινετο γυναικεῖον, ἐπλησίασε τὸν κόμητα Ἀλθάνου Ριζάρη, και τὸν ἔκαμε νεῦμα ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὸν ὀμιλήσῃ. Ὁ δὲ ἄλλος, μεσαλοῦσας, ἐδειξε με τὸν δάκτυλον ἐν τῶν πλησιεστέρων δωματίων· ὅλοι ὑπέθεσαν τότε ὅτι οἱ δύο χορευταὶ ἐπεθύμουν νὰ φανερωθῶσιν εἰς μόνον τὸν κόμητα, ὅστις δὲν ἐδίστασε νὰ τοὺς παρακολουθήσῃ. Ἐπαναλαβόντες δὲ τὰς γελοίας κινήσεις των, και τὰς ἀλλοκότους χειρονομίας των, ἐπῆραν ἐκ νέου το ἐπὶ τοῦ σκίμποδος πτώμα τῆς *θλίψεως*, και τὸ μετέφερον εἰς ἓν παρακείμενον δωματίον προπορευομένου τοῦ κόμητος Ἀλθάνου. Ὁ χορὸς ἤρχισεν ἐκ νέου ἕλωσι λεπτὰ παρῆλθον χωρὶς νὰ φανῶσιν οὔτε οἱ χορευταὶ, οὔτε ὁ κόμητ· ἡ νύμφη ἦτον ἀνήτυχος· τὰ βλέμματά της ἐβρίπτοντο εἰς ὅλας τῆς αἰθούσης τὰς γωνίας, ἐπρώτων ὅλας τὰς φυσιολογίας, ἀναζητοῦντα τὸν γαμβρόν ὅστις εἶχε γενῆ ἄφαντος ὁμοῦ με τοὺς δύο προσωπιδοφόρους.

Οὗτοι ἐφάνησαν τέλος πάντων, φοροῦντες ὅμως ἄλλα ἐνδύματα· μαῦρον θελοῦσαν ἐκάλυπτεν ἄνωθεν ἕως κάτω, τὸ σῶμά των κατὰ τὸν Ἰσπανικὸν τρόπον, και μαῦρη σκέπη ἐκυμάτιζεν ἐπὶ τοῦ μέλανος πύλου των. Τὸ νευρόσπαστον, εὐρισκόμενον ὀλονέν εἰς τὰς χεῖράς των, κατετέθη ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ πρώτου σκίμποδος, περιτυλιγμένον με τὸν ἐρυθρόν πέπλον· τοῦ τρίτου τούτου ἀνθρώπου δὲν ἐφαινότο οὔτε οἱ πόδες, οὔδ' ἡ κεφαλὴ, και οἱ δύο χορευταὶ ἤρχισαν ἐκ νέου ἐνώπιόν του τοὺς συμβολικοὺς χορούς των, λυπηρότερος ἢ πρότερον. Ἐγονυπέτουν, ἐπροσποιούντο ὅτι ἔκλειον, ὑφονον τὰς χεῖράς πρὸς οὐρανόν, και ἐξήγουν διά χιλίων διαφορῶν κινήσεων τὴν λύπην τὴν ὁποίαν ἐπροσπάθουν νὰ παρωδηήσωσι· τοὺς παρετήρησαν ἰακύνθην ὤραν, ἀλλὰ πολλοὶ ἤρχισαν νὰ στενοχωρῶνται βλέποντες σκηνὴν τῆς ὁποίας ὁ τραγικὸς χαρακτήρ δὲν συνεβιάζετο διόλου μ' ἐορτὴν γάμου. Ἡ νεόνυμφος ἔγενε' ἀκάωχος, και ἡ γυναικαδέλφη της, ἥτις ἔστεικε πλησίον της, ἠπόρησε διά τὴν αἰφνιδίαν ταύτην τοῦ προσώπου της μεταβολῆν.

— Τί ἔχεις; τὴν πρώτῃς.

— Δὲν ἤξεύρω, ἀπεκοίθη ἡ Κωνσταντῆ πρὸ ὀλίγης ὥρας πάσχω. Ἐνῶ δὲ ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας,

οἱ δύο προσωπιδοφόροι πλησίασαντες αὐτὴν, τὴν εἶπον τὰ ἐφεξῆς·

« Venite a piangere le nostre e le vostre miserie ! »

Ἦτοι,

« Ἐλθέ νὰ κλάυσης τὰς ἐδικὰς μας και τὰς ἐδικὰς σου συμφοράς ! »

Ὅλοι οἱ περιστώτες ἤκουσαν τὰ λόγια ταῦτα προφερθέντα μεγαλοφώνως. Ἡ Κωνσταντῆ ἔπεσεν ἀναίσθητος εἰς τὰς χεῖρας τῶν περὶ αὐτὴν, και ἐνῶ ἐπροσπάθουν νὰ τὴν βοηθήσωσιν, οἱ δύο προσωπιδοφόροι ἐγένοντο ἄφαντοι, ἀφήσαντες ἐπὶ τοῦ σκίμποδος τὸ νευρόσπαστον σκεπασμένον με τὴν ἐρυθρὰν σινδόνα· ὅλοι δὲ ἠπόρησαν ἰδόντες τὴν παράδοξον ἀκίνησιαν τούτου, τὸ ὅποσον ἐνόμιζον ἐμψυχον. Ἀνεσήκωσαν τὴν σινδόνα, τὸ ἔσυρον ἀπὸ τὴν χεῖρα, εἶδον ὅτι ἦτον ἄνθρωπος, οὐτινος ὅμως τὸ δέρμα ἦτον ψυχρὸν ὡς χιῶν. Ἀνέσυρον και τὴν προσωπίδα του, και τὸ πτώμα . . . ἦτον τοῦ κόμητος Ἀλθάνου Ριζάρη.

Φωναὶ φοικαλαί, οἰμωγαὶ γυναικῶν, γενικὸς θόρυβος και ἀταξία, τοιαύτη ἢ ἐπισυμβῶσα τρομερὰ και ἀπερίγραπτος σκηνή! Οἱ φίλοι τοῦ κόμητος ἔτρεξαν κατόπι τῶν δολοφόνων, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀνακαλύψωσιν οὐδὲν ἔγχος των. Τὸν Ἀλθάνον εἶχον πνίξει με τὰς ἰδίας των χεῖρας, ἐντὸς αὐτῆς τῆς νυμφικῆς παστάδος! Ἐντὸς αὐτῆς εὐρέθησαν ὅλα τοῦ ἐγκλήματος τὰ ἔγνη, ἐπὶ δὲ τῆς κλίνης τῶν νεονύμφων ὑπῆρχε στέφανος κυπερίτσου· ὅλοι ὑποπτεύθησαν εὐθὺς τὸν ἱππότην Βρούνην· ἔμαθον δὲ ὅτι διέτριβεν εἰς Βιένναν πολὺ πρὸ τῆς τραγικῆς ταύτης καταστροφῆς. Ἀλλὰ τοὺς δύο προσωπιδοφόρους, τῶν ὁποίων κανεὶς δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὴν μορφήν, εἴτε κρυφθέντας εἰς τὰ πολυάρθριμα τῆς Σικελίας ἑρείπια, εἴτε καταφυγόντας εἰς μοναστήριον, ὅπου τὸ ἄσυλον εἶναι ἀσφαλέστερον, ἔστάθη ἀδύνατον νὰ ἀνακαλύψῃ ἡ ἀστυνομία.

Ὅστις δὲν γνωρίζει τὴν Σικελίαν, πιθανόν νὰ θαυμάσῃ διά τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο και νὰ τὸ ἐκλάβῃ ὡς μῦθον. Ὁ θηριώδης ὅμως, ὁ παράδοξος, ὁ παράταλος χαρακτήρ του, εἶναι αὐτὸς ὁ χαρακτήρ τῶν ἡθῶν τοῦ τόπου ἐκεῖνου. Ἐὰν ἡ δημοσιότης περῆδιδεν εἰς τὸ κοινὸν ὅ,τι συμβαίνει και σήμερον ἀκόμη εἰς τὴν ἀρχαίαν Τρινακρίαν, ἐὰν ὁ ἰδιωτικὸς βίος Σικελῶν τιῶν διαφορῶν τάξεων ἐγίνετο φανερός, ἠθέλωμεν μάθει συμβεβηκότα πολὺ τρομερώτερα και παραδοξότερα, πολὺ θηριωδέστερα και τερατωδέστερα ἀπὸ τὰς φαντασιοκοπίας τῶν μυθιστοριογράφων ὅλου τοῦ κόσμου. Εἶναι τόπος ὅλως διόλου ἰδιόρρυθμος, μὴ ὑπέικων εἰς τὸν ζυγὸν τῶν γνωστῶν νόμων, πολυποικίλος, Μαυροῦσιος συγχρόνως και Κασιλλιανός, και Ἰταλικός, και ἄγριος, και θρησκευτικός, και πολιτισμένος, μὴ ἐννοούμενος ἄλλως πλὴν διά παραδειγματῶν και διηγήσεων. Παρά τας ἀνωτέρας τάξεις, τῆς φαντασίας τ' ἀναπλάσματα εἶναι πολλάκις και παράδοξα και ἄθωα. Δὲν ἀναφέρω τὸν πρίγκιπα τῆς Παλαγονίας, δαπανήσαντα ἑκατομμύρια πρὸς γλυφῆν φιλοίων εἰκονισμάτων, διότι ὅλοι γνωρίζουσι τὴν ἀνοσιάν του αὐτὴν, ἀφοῦ μάλιστ' ὁ Γκέτ και ἡ Κυρία Στάελ τὸν ἐσκώψαν τοσοῦτον εὐφως. Πλησίον τοῦ εὐρυχωροτάτου, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνόστην ταύτην χρεῖσαν προσδιορισθέντος κτήματος, τοῦ καλομένου κοινῶς, ἢ *Παλαγονικῆ μορῆς*,

κείται ἄλλος κῆπος, ἰδιοκτησία τοῦ πρίγγιπος Βου-
τέρα, ἀντιπροσωπεύσαντος ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν Σικε-
λίαν παρὰ τῆ Αὐλῆ τῆς Γαλλίας. Ἐντὸς αὐτοῦ ὠκο-
δόμησεν ὁ πρίγγιψ οὗτος μοναστήριον κατοικοῦμενον
ἀπὸ κηρίους μοναχοῦς, τρώγοντας εἰς τὰς αἰθούσας,
πίνοντας εἰς τὰ κατώγεια καὶ τὰς ἀποθήκας, δερο-
μένους εἰς τὰς αὐλὰς, συνδιαλεγόμενους ἐρωτικῶς με-
νέας, παίζοντας βιλιάρδον καὶ ζατρίκιον, κάμωντας
ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅτι οἱ μοναχοὶ δὲν πρέπει νὰ κάμωσι.
Σάβυρα ἐκ κηρίου, παρῳδία ἀλλόκοτος, ἔχουσα τὴν
διπλὴν ἀξίαν, ἀληθείας ἐγγωρίου καὶ ἰδιωρῶθιμίας
ὄχι ἀπεροκάλου.

Ἀλλὰ πόσαι περιστάσεις τρώντι φρικτῆ, ἐκπηγά-
ζουσαι ἀπὸ πολιτισμὸν ἀτελῆ καὶ ἀπὸ τὸ ἀνίσχυρον
τῶν νόμων, μένουσι παραχωμέναι εἰς τὰ χρονικά
τῶν οικογενειῶν! Οἱ λησταί, ἐξ ὧν ἡ πασίγνωστος
Κυρία Ραδκλιφ ἐγέμισε τὰ συγγράμματά της, ἀπαν-
τῶνται ἀδιακόπως εἰς Σικελίαν· τὰ παράλια της μα-
στιζονται ἀπὸ πειρατὰς, τὰ ἀρχαῖά της μοναστήρια,
κατοικοῦμενα ἀπὸ μοναχοῦς οὐδόπως ἐπιβλεπομένους,
γίνονται θέατρον πράξεων ἀπατροπαίων, τῶν ὁποίων
τὰ ἔχνη καλύπτονται ἀπὸ σκότη πυκνότατα. Ἐν γενεῇ
ὁ λαὸς δὲν πολυδυσκολεύεται νὰ χύνη αἷμα ἀνθρώ-
πινον. Ἐνθυμούμεθα εἰσέτι τὴν παρὰ τὴν Αὐγούσταν
σφαγὴν τριακοσίων πενήτηντα Γάλλων οἰτινες, ἐπι-
στρέφοντες τὸ 1800 ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἐβρίθθησαν
ἀπὸ τρικυμίαν εἰς τὰ παράλια τῆς νήσου. Καὶ ὅμως τὸν
νέον τοῦτον σικελικὸν ἔσπερινόν ἀφῆκεν ἀτιμώρητον ἡ
κυβέρνησις τῆς Νεαπόλεως, μ' ὅλον ὅτι ἤθελεν εἶσθαι
πολλὰ δύσκολον τὸ νὰ παιδευθῶσιν οἱ πρωταίτιοι τοῦ
καλοουργήματος, οὐτινος ἦτον ἔνοχος ὁλόκληρος ὁ λαός.
Πολλάκις συμβαίνει νὰ κυριεύσῃ διὰ τῶν ὄπλων συμ-
μορία ληστῶν, μοναστήριον κείμενον εἰς τὰ ὄρη· τότε
σφάζουσιν ἀνιλεῶς ὅλους τοὺς μοναχοὺς ἢ τὰς μονα-
χας, καὶ διαρπάζουσι τοὺς θησαυροὺς τοὺς ὁποίους
συνειθίζουσι ν' ἀποθέτωσιν ἐκεῖ οἱ πιστοὶ τοιαύτη τῆς
κοινωνίας ἐκείνης ἡ κατάστασις! Ἡ ἰδιοκτησία το-
σοῦτω ὀλίγον προστατεύεται, ὥστε οἱ νοαὶ τῶν ἁγίων
καὶ τῶν μοναστηρίων οἱ τοῖχοι θεωροῦνται ἀκόμη ὡς
ἀσφαλέστατα ἄσυλα, καὶ ὅμως οἱ Σικελοὶ κακοῦργοι
δὲν τὰ σέβονται πάντοτε. Οἱ πλείοτεροι τῶν ἡγουμέ-
νων εἶναι οἱ ἀληθεῖς τῆς Σικελίας τραπεζίται. Ρίς
πὰς χεῖρας αὐτῶν παρακαταθέτουσιν οἱ πλούσιοι τὰ
πολυτιμότερα πράγματά των, καὶ ἡ γνωστὴ αὐτῆ
ἐμπιστοσύνη δίδει ἀρρομὰς εἰς πλῆθος περιστάσεων
σχεδὸν πάντοτε τραγικῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ γελοίων.

Τὸ 1806, ὁ γερμανὸς κόμης Οὐδέδερ, ὅστις ἐσχό-
πευε νὰ διατρέψῃ ἔτη τινα εἰς Σικελίαν, ἀνεχώρησεν
ἐκ Βιέννης εἰς Τεργέστην, καὶ ἀπέβη εἰς τὸν λιμένα
τῆς Κατάνης. Καλὸς καθολικὸς καὶ γαστρονόμος πε-
ρικλεῆς, προικισμένος ἀπὸ πλείοτερας φυσικὰς ἢ δια-
νοητικὰς δυνάμεις, ἔφερε μεθ' ἐαυτοῦ ἐπιστολὰς συ-
στατηρίους, ἀργύριον καὶ περιέργειαν ἄμετρον· τὸν
εἶχον ὑποσχέσθαι νὰ τὸν φιλοξενήσωσιν εἰς τὴν μονὴν
τοῦ ἁγίου Νικολάου, κατοικοῦμένην ἀπὸ Βενεδικτεῖους,
τῶν ὁποίων τὸν κοιλιόβουλον καὶ τρυφηλὸν βίον εἶχεν
ἀκούσει πολλάκις ἐκθειάζομενον, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην
τῶν ὁποίων ἠλπίζε νὰ ἀναλάβῃ ἀπὸ τοὺς κόπους τοῦ
ταξιδίου του. Πλησίον τῆς Κατάνης ὑπάρχουσι δύο

μοναστήρια τοῦ ἁγίου Νικολάου, τὸ τῆς Ἄμμου, κει-
μενον παρὰ τὴν πόλιν καὶ κατοικοῦμενον σήμερον ἀπὸ
τὴν κοινότητα, καὶ τὸ τοῦ Γέροντος, οὐτινος ἡ θέσις
εἶναι τόσῳ μαγευτικῆ καὶ τόσῳ ὠραία, ὅσω εἶν' ἐπι-
κίνδυνος καὶ τρομερὰ· κείται δὲ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τῆς
Αἴτης πλευρᾶς, καὶ ἀπέχει δώδεκα μίλια τῆς Κα-
τάνης καὶ ἐν μίλιον τοῦ χωρίου Νικολόσι, περικυκλω-
νεται ἀπὸ πύργους παλαιούς, καὶ ὁμοιάζει μάλ-
λον ἀκρόπολις ἢ μοναστήριον. Ἄσος δρυῶν προκίτωνται
τῶν ὁποίων ἡ σκιὰ ἐξαπλοῦται μέχρι τῶν ἐρείπιων
τοῦ κτιρίου τούτου, ἐπαυξάνει τὸ φρικῶδες τῆς θέσεως
τὰ θεμέλια τοῦ μοναστηρίου κείνται δύο χιλιάδας
καὶ πεντακοσίους πόδας ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θα-
λάσσης. Οἰκοδομηθὲν τὸ 1156, ἐτάφη τοσάκις ὑπὸ
τὴν τέφραν, τοσάκις κατεκλύσθη ἀπὸ κύματα μύδρων
φλογερῶν καὶ ἐκρημίσθη ἀπὸ σεισμούς, ὥστε, ἀπὸ
ἢ ἀδελφότης τὸ ἀνήγειρε πολλάκις, ἠναγκάσθη νὰ τὸ
ἐγκαταλείψῃ ἔριστικῶς τὸ 1558, καὶ νὰ καταβῇ εἰς
τὴν πεδιάδα ὅπου ὠκοδόμησε τὸ στερεὸν κτίριον εἰς
τὸ ὁποῖον κατοικεῖ σήμερον.

Μεγαλοπρεπῆ καὶ πρόξενον φρίκης εἶναι τὰ ἐρείπια
τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Γέροντος· ὅταν ὁ ἀπυθιδισμέ-
νος περιηγητὴς σταματᾷ ὑπὸ τοὺς ἐρημωμένους ἐκεί-
νους τοίχους, ἀναγινώσκει μετ' ὄμμα ἔντρομον τὰς ἀπει-
ρους χρονολογίας τῶν πυρκαϊῶν, τῶν σεισμῶν καὶ τῶν
παντοίων καταστροφῶν εἰς αἷς ὑπέκυψε τὸ μοναστή-
ριον ἀπὸ τῆς ἀνεγέρσεώς του, καὶ τῶν ὁποίων ἡ μνή-
μη εἶναι εἰσέτι γεγλυμμένη ἐπὶ τῶν πετρῶν. Ἡ
ἐκλογή τῆς θέσεως καταλλήλου εἰς μελέτας θρησκευ-
τικὰς, ἡ ὠραϊότης, τὸ ὕψος καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ τόπου,
ἡ φρίκη τὴν ὁποίαν προξενεῖ τὸ παρακείμενον ἡφαί-
στειον, ἡ ἄκρα ἀπομόνωσις τοῦ ἐξαισίου ἐκείνου μέρους,
ὅπου οἱ ἀναχωρητὰς τῆς ἀρχαιότητος ἤρχοντο νὰ
ὑψώσωσι τὴν διάνοιαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν αἰω-
νιότητα, πλησίον τοῦ χαίνοντος στόματος τοῦ κρατῆ-
ρος, ὁ καθαρὸς τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης θέσεως ἀήρ, ὅλα
συντρέχουσιν εἰς τὸ νὰ γενήσωσιν αἴσθημα ὑπερφυῆς
καὶ μελαγχολικόν, τὸ ὁποῖον ταραττοῦσι πολλάκις ἢ
ὄρεινός ληστής καὶ τὸ πυρφόρον ὄπλον του.

Δὲν λέγομεν ὑπερβολὴν ἐὰν θεσπισώμεν ὅτι αἱ
συμμορίαὶ τῶν ληστῶν ἐξ ὧν καταμαστιζέται ἡ Σικε-
λίαι, διαχειρίζονται τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν ὁμοῦ με-
τὴν κυβέρνησιν καὶ τοὺς μοναχοὺς, καὶ τὴν διαφιλο-
νεικοῦσι μάλιστα καλλάκις εἰς αὐτούς. Πρὸ τεσσαρά-
κοντα ἔτων ἡ κατάστασις αὕτη ἦτον πολὺ χειροτέρα,
διότι οἱ λησταί, μεταβάλλοντες εἰς ὄχυρά τὰ σπή-
λαια τῶν ὄρειων καὶ τὰ πεπαλαιωμένα φρούρια,
ἐπολιόρουν καὶ διήρπαζον τὰς παραλίους πόλεις, τὴν
Μασκαλούτσιαν, τὴν Φλοριδιαν, τὴν Μελλίλην· καὶ
αὕτη ἡ Κατάνη, πόλις ἐξήκοντα χιλιάδας ψυχῶν πε-
ριέχουσα, ἦτον ὑποτελὴς τῶν ληστῶν τούτων. Ἐστέλ-
λοντο ἐνίοτε κατ' αὐτῶν ἀποσπάσματα ἀνάνδρων
χωροφυλάκων, οἵτινες ἐκρύπτοντο ὀπισθεν τῶν φραγ-
μῶν, καὶ ἐσπευδον νὰ φύγωσιν ἅμα ἐβλεπον πλησιάζ-
οντας τοὺς ἀντιπάλους των. Τὸ 1806, τὸ παλαιὸν
τοῦ ἁγίου Νικολάου μοναστήριον εἶχε γενεῖ καταγωγίον
τρομερωτάτης καὶ λίαν ἐπιφόβου συμμορίας. Οἱ λη-
σταί, χωρὶς νὰ φοβηθῶσι τὸ ἡφαίστειον τὸ ὁποῖον
ἐβρόντα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των, ἐπεσκεύασαν μερικῶς

τοίχους, ὠχρώθησαν, κατεσκευάσαν τοξικάς (1) εἰς τοὺς προμαχώνας, καὶ ἔκρυπτον εἰς τὰς ἀπεράντους ἀποθήκας καὶ τὰς ὑπογίους τοῦ μοναστηρίου στοάς, τοὺς φόρους τοὺς ὁποίους εἰσέπραττον εἰς τὴν πεδιάδα. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καθ' ἣν εἶχον φθάσει εἰς τὴν κολλῶνα τῆς εὐτυχίας των, ὁ κόμης Οὐέδερ, ἀποβιάσθεις νεωστὶ εἰς Κατάνην, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ὑπάγῃ νὰ γευθῆ εἰς τοῦ ἀγίου Νικολάου τὸ μοναστήριον, ἠρώτησε τὸν τυχόντα ἀγωγιάτην (lettighiere), ποία ἡ φρούρα εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ὅταν ἔλαμε τὴν ἐρώτησιν ταύτην, εὗρέσκειτο ὑπὸ τοὺς τοίχους αὐτοὺς τοῦ ἀγίου Νικολάου τῆς Ἄμμου τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζεν ὁ ἀγωγιάτης, ὅστις ὠμίλει μόνον τὸ σικελικὸν ἰδίωμα, καὶ αὐτὸ θάρβαρον καὶ τραχὺ, ὑπέθεσεν ὅτι ἡ Γερμανικὴ ἐξοχότης, ἥτις δὲν ἐγνώριζε καλῆτερά του τὴν ἰταλικὴν, ἠρώτα διὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ἀγίου Νικολάου τοῦ Γέροντος. Δὲν ἐδύνατο νὰ φαντασθῆ ὅτι ὁ κόμης ἐπρόμθευθη ἄμαξαν καὶ δύο ἡμιόνους διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν μονὴν τῆς Ἄμμου, ὑπὸ τοὺς τοίχους τῆς ὁποίας εὗρίσκετο ἄλλ' ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τοῦ λάθους του, συνεφώνησε τὴν τιμὴν διὰ νὰ μεταφέρει τὴν ἐξοχότητά του καὶ τὰ σκεύη της εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον τὸν Γέροντα· ἦσαν δὲ ἀμρότεροι ἔτιοι μοι νὰ ἀναχωρήσωσιν ὅταν ὁ ἀγωγιάτης, κρατῶν εἰς χεῖρας τὸν ἐρυθρὸν του πῖλον, καὶ πλησιάσας τὸν κόμην μετὰ πρόσωπον παιδρὸν καὶ εἰρωνικὸν, κοινὸν εἰς τοὺς Σικελούς,

— Μήπως, εἶπε, κατὰ τύχην ἡ ἐξοχότης σας ἔχη μαζὶ της πολὺτιμα πράγματα;

Ὁ κόμης ὅστις μόλις ἐνόει τὰ κορακιστικὰ τοῦ ἀγωγιάτου σου, πλῆθοντα z, καὶ g, καὶ ou, ἔρριψε βλέμμα βλοσυρὸν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀπεκρίθη ἰταλογερμανιστῶν·

— Ντὰ μπράμαντά μου! τὰ ντὰ μπάρω μαζὶ μου! ντιαμπόλο!

— Ἄ! ἐπανελάβεν ὁ Σικελός, καλοανοίξας τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἐκβαλὼν τὴν γλῶσσάν του, voustrazzellincza! ἐστοχάσθηκα ὅτι ἠμπορούσατε ν' ἀφήσετε τὰ πράγματά σας εἰς Κατάνην!

— Ν' ἀφήτω ντὰ μπράμαντά μου καὶ ντὰ γρόσα μου ἐντῶ! ἀνέκραξε μετ' ὀργὴν ὁ κόμης, ὄχι! ὄχι!

— Ὅπως ἀγαπᾷ, ἡ zzellincza, εἶπεν ὁ Σικελός, πλὴν μὰ τὸ ποδάρι τοῦ Γιέζου σάντσο, ὅ,τι ὑπάγει ἐκεῖ κάτω δὲν γριζεῖ ποτε·

— Ἐσὺ τέλει νὰ μὴν γκουράσῃ ντὰ μουλάρια, ἐφώναξεν ὁ κόμης ὅστις δὲν εἶχε καταλάβει τὸ τέλος τῆς φράσεως τοῦ ἀγωγιάτου, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ὁ Σικελός ἔκαμνε δυσκολίας διὰ νὰ λάβῃ μεγαλύτερον ἀγώγιον. Γκάμε γλήγορα, φόρτοσε ντὰ μουλάρια σου, καὶ πᾶμε.

— Ὅπως ἀγαπᾷ ἡ zzellincza!

Ὁ Σικελός ἤρχισε νὰ φορτίξῃ τὰς ἡμιόνους, ἀλλὰ μετὰ ταύτην ῥαθυμίαν, καὶ συρίζων μέλος τόνον λυπηρὸν, ὥστε ὁ Γερμανὸς στενοχωρηθεὶς ἔσυρε δύο πιστόλια τρισμέγιστα ἀπὸ τὸ ἐρίππιον μιᾶς ἡμιόνου, καὶ ἐπαναλαμβάνων τὰς χονδροειδέστερας ὕβρεις τὰς Ἀποίας ἐπρόφερε ποτε στόμα γερμανικὸν, ἠπέλιψε τὸν

Σικελόν· ἀλλ' οὗτος χωρὶς νὰ παραχθῆ, ἐσύριξε ταραντινὸν χορὸν, καὶ ὑπήκουσεν εἰς τὸν νέον του κύριον. Αἱ ἡμίονοι ἤρχισον νὰ καλπάζωσι, καὶ ὁ ὀδηγός, ἀναπολῶν τὰ διατρέξαντα, ἔφθασε κατὰ φυσικὸν λόγον εἰς τὸ πρόκειμενον συμπέρασμα· ὅτι ὁ κόμης ἀπελάμβανε τὴν εὖνοιαν τῶν ληστῶν τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὅτι ἦτον κομιστῆς ἀξιολόγων συστατηρίων. Ἐπειδὴ ἄλλως οἱ λησταὶ οὗτοι δὲν ἔδραπτον ποτὲ τοὺς ἀγωγιάτας καὶ τοὺς ὀδηγούς ὡσάκις δὲν ἀπῆντων ἀντίστασιν ἀπὸ μέρους των, ὁ Σικελός μας ὑπήκουσε χωρὶς πλέον ν' ἀποκριθῆ, καὶ διευθύνθη πρὸς τὸν ἅγιον Νικόλαον τὸν Γέροντα. Ὁ κόμης Οὐέδερ δὲν εἶχε γευθῆ, καὶ ἦτον ἔκτη μετὰ μεσημβρίαν. Χωρὶς νὰ προσβάλωμεν τὰς ἐξεις τῶν Γερμανῶν τοὺς ὁποίους ὁ Γκέτ, εἰς τὸν Wilhem—Meister, μᾶς παριστάνει ἐφωδιασμένους μετ' ἀπειρα πουδίνια, περιχυμένα ἀπὸ ζωμοὺς εὐχύμους, καὶ εὐόσμούς, δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι μετὰ θλασσοπορείαν ἀρκετὰ διεξοδικὴν καὶ δίκαιαν ἱκανῶς αὐστηρὰν, ὁ ὀδοιπὸρος μας ἀνεπόλει ἡδέως τὰ φραγτὰ τῶν ἁγίων πατέρων, τὴν ὑποδοχὴν τῆς ὁποίας ἐμελλε νὰ τύχῃ, τοὺς γλυκυτάτους καὶ εὐώδεις οἴνους τοὺς ὁποίους ἤηelon ἀναβιβάσει ἀπὸ τὸ κατώγειον, καὶ τὰς σικελικὰς συκαλίδας αἰτινες ἐμελλε νὰ στολισῶσι τὸ πινάκιόν του. Ἐνῶ ὁ καλὸς μας κόμης ἐφαντάζετο ὅλα ταῦτα, ὁ ἀγωγιάτης καὶ αἱ δύο τοῦ ἡμιόνου διέτρεχον τὰς φάραγγας τῆς Αἴφνης. Αἴφνης ὁ κόμης ἀνεσηκώθη, φοβηθεὶς τὴν ἐρημίαν καὶ τὴν ἀγριότητα τῆς ὁδοῦ· τὸν ἐφάνη ὅτι τὸ ταξιδίον ἦτον πολλὰ διεξοδικόν, καὶ ἀποσύρας τὸ παραπέτασμα τοῦ ὀχήματος ἠρώτησεν·

- Ἀγωγιάτη, ποῦ εἴμεθα;
- Εἰς τὸν δρόμον τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἐξοχώτατε!
- Ἄ! . . . ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι ἀσφαλής;
- Ὅχι τόσο, ἐξοχώτατε! Σὰς προειδοποίησα.
- Ντιαμπόλο, ντιαμπόλο! . . . Εἴμεθα ἀκόμη πολὺ μακρὰν; πότε θὰ φθάσωμεν;
- Πρὶν νυκτώσῃ, ἐλπίζω.
- Πρὶν νυκτώσῃ! ἐπανελάβε μετ' ἑμὸν ὁ νῆσις γερμανός· κάμε γρήγορα, οἱ ἅγιοι πατέρες θὰ δεῖ-πνησαν, καὶ δὲν θὰ εὕρω πλέον τίποτε.
- Ὅταν ὁ Σικελός ἤκουσε τὴν λέξιν οἱ ἅγιοι πατέρες, ἡ φυσιογνωμία του ἐγένετο κομικωτάτη, καὶ ἡ ἔκστασις του ἀπερίγραπτος· ὑπωπτεύθη ὅτι ὁ κόμης δὲν εἶχε πληροφορίας ἀκριβεῖς, καὶ ἀνέκραξε μετ' ἤθος ἐμφαντικωτάτων·
- Εἴσθε πολλὰ βιαστικὸς, ἐξοχώτατε!
- Ἀποθηθίσκω ἀπὸ τὴν πείναν.
- Οἱ κύριοι ἐκεῖνοι, ἐξοχώτατε, θὰ θεραπεύσων τὴν πείνάν σας!
- Τὸ ἐλπίζω, τὸ ἐλπίζω, ἐπινέλαξεν ὁ κόμης, εὐρισκόμενος πάντοτε εἰς τὴν ἰδίαν πλάνην. Μετὰ φαινεταὶ ὅμως ὅτι θὰ ἔκαμνα καλὰ ἂν ἐγεύομην εἰς Κατάνην.
- Zzellincza! θέλετε νὰ γυρίσω πρὸς τὸ μέρος τῆς πόλεως τὴν κεφαλὴν τῶν ζώων μου;
- Εἰς τὸν διάβολον! ὄχι! εἰς τὸ μοναστήριον τὸ γρηγορώτερον.

— Zerebillo da Tedesco! χονδροκέφαλον Γερμανικόν! ἐπιθύρισε σιγηλὰ ὁ ἡνίοχος, διευθύνας τὰς ἀποκαμωμένους ἡμιόνους του πρὸς τ' ἀπόκρημνα μο-

(1) Meurtrières. Τοξικάς ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὰς τρύπας ἢ θυρίδας τοῦ τεύχους, διὰ τῶν ὁποίων ἐτόξευον ἀσφαλῶς κατὰ τῶν ἐναντίων. Ἄτακτε Κοραῖ, Τόμ. Α'. σελ. 604. Ὀνομάζονται κοινῶς πολεμιστρεῖαι.

ιεραῶς μοῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου τῶν Βενεδικτείων

— Πολλὰ καλὰ, πολλὰ καλὰ, ἀπεκοίθη ὁ θυρωρός ὅστις ὀλίγον ἔλειπε νὰ σπάσῃ ἀπὸ τὰ γέλοια τὰ ὅποια ἠγωνίζετο νὰ προσποιηθῇ ὁ καπετ. . . δηλαδή ὁ ἠγούμενός μας, κάμνει τὴν στιγμὴν αὐτὴν μίαν μικρὰν παγάραν (1), ἢ ἂν θέλετε καλῆτερα μίαν μικρὰν περιουσίαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν δὲν ἀμφιβάλλω ὅμως ὅτι θὰ ἤκουσε τὸν μεγάλον κώδωνα τοῦ μοναστηρίου καὶ θὰ ἐπιστρίψῃ γρήγορα. Θὰ ἔλθῃ νὰ διαβάσῃ τὸν ἐσπερινὸν μαζί μ' ἡμᾶς. Στείλειτ' ὀπίσω τὸν ἀγωγιάτην αὐτὸν τοῦ ὁποίου δὲν ἔχετε πλέον ἀνάγκην. Ὁ δὲ ἀγωγιάτης, χωρὶς νὰ περιμένῃ νὰ τὸ ἀκούσῃ καὶ δευτέραν φοράν, ἀνωχάρητε συρίζων δυνατώτερα ἢ πρότερον τὸ τραντινὸν μέλος, χωρὶς οὔτε κἀν νὰ στραφῇ νὰ ἴδῃ ὀπίσω τοῦ.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μοναστηρίου ἦτον πολλὰ παράξενον παντοῦ ἐρείπια· τοῦ καὶ ποῦ μερικαὶ θυτίαι χωρὶς πάτον οὔτε σταυρὸς, οὔτε κανὲν σύμβολον λατρείας ἐφαίνετο· τὰ ἱερὰ βήματα ἦσαν μεταβεβλημμένα εἰς ἐστίας, ἐν ἐνὶ λόγῳ πανταχοῦ ἐφαίνοντο ἴχνη καταστροφῆς τὰ ὅποια οὔτ' ἐφρόντισέ τις νὰ ἐξελείψῃ. Ὁ θυρωρός, παρατηρήσας τὴν ἐκπλήξιν τοῦ ξένου καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῆς, ἐσπευσε νὰ τὸν εἶπῃ τὰ ἐφεξῆς·

— Εἴμεθα πολλὰ ἐκτεθειμένοι εἰς τὰς προσβολὰς καὶ τὰς ἐφόδους τῶν ληστῶν οἱ ὅποιοι καταφεύγουν εἰς τὰ βουνά. Ἄν εἴχαμεν πολῦτιμα πράγματα, θὰ τὰ ἐκρύπταμεν μὲ πολλὴν προσοχὴν· ἤξεύρετε ὅμως ὅτι ἔχομεν καὶ ἄλλο μοναστήριον εἰς τὴν πεδιάδα, ἀσφαλίστατον. Ὁ ἀρχηγὸς θὰ σᾶς τὰ εἶπῃ ὅλα· ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταχειρίζομεθα ὅπλα διὰ νὰ υπερασπιζόμεθα, δὲν φρουροῦμεν τὰ φορέματα τοῦ τάγματός μας. Ἰμβάτε εἰς τοῦτο ἰὸ κελλίον καὶ παρατηρήσετε καλὰ τί πράγματα ἔχετε διὰ νὰ ἤξεύρετε τί διδεται εἰς τὰς χεῖράς μας· διότι ἂν λείψῃ τὸ παραμικρὸν, ὁ ἀρχηγός, τοῦ ὁποίου ὁ θυμὸς εἶναι φρικτός, δὲν θὰ μὲ τὸ συγχωρήσῃ.

Ὁ Οὐέδερ ὅστις ἰθαύμαζε τὴν μεγάλην αὐτὴν τιμιότητα, τὸν ὁποῖον ὅμως κατέτρωγεν ἡ πείνα, εὐχαρίστησε τὸν θυρωρὸν καὶ ἐπερίμενε μὲ ὑπομονὴν τὴν στιγμὴν τοῦ περιπολήτου γεύματος, τοῦ τόσον ἀναγκαίου τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Μετὰ μίαν ὥραν, νέος ἄνθρωπος, εἰσῆλθεν εἰς τὸ κελλίον, φέρων ἱματισμὸν ἀνάμικτον, στρατιωτικὸν τε καὶ πολιτικὸν, καὶ ἀκολούθου ἀπὸ τὸν θυρωρὸν.

— Ἴδου, εἶπεν ὁ τελευταῖος οὗτος, ὁ ἠγούμενός μας. Ἐγχειρίσατέ τον τὸ γράμμα σας.

Ὁ ἠγούμενος, τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν ὡς ἔγγισ, πρόσωπον ἔχον ἀρρενωπὸν καὶ φυσιογνωμίαν ἀνθρώπου, ἐχαιρέτησε τὸν κόμητα, ἔλαβεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του καὶ ἀνέγνωσε μὲ ἦθος φειδῶν τὴν ἐπιστολήν.

— Λυπούμαι, εἶπεν, ὅτι ἡ ἀγρία θέσις τοῦ μοναστηρίου μας, δὲν μᾶς συγχωρεῖ νὰ σᾶς ὑποδεχθῶμεν ὅπως ἀξίζετε· εἴμεθα, τὸ βλέπετε, πτωχοὶ ἐρημίται τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ τράπεζά μας εἶναι εὐτελής. Συγχωρήσατέ μας λοιπὸν καὶ δεχθῆτε τὰς εὐχαριστίας μας διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποίαν μᾶς δεῖχνετε ζη-

(1) Παγάραν ὀνομάζομεν κοινῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν βαττικὴν τῶν Γάλλων.

νοπάτια τῆς Αἴτης. Ἀπὸ φάραγγα εἰς φάραγγα καὶ ἀπὸ κορυφὴν εἰς κορυφὴν, ποτὲ μὲν ἀναβαίνοντες εἰς τρομεροὺς κρημνοὺς, ποτὲ δὲ βυθιζόμενοι εἰς θάρατρα ὁμοιάζοντα τὸν ἄβυσσον, οἱ ὁδοιπόροι μας ἔφθασαν τέλος πάντων εἰς τὸ μέγα μοναστήριον, οὐτινος οἱ μαῦροι καὶ σεσαθρωμένοι τοῖχοι ἔστεφον τὸ μέτωπον ὕψους τινός. Ὁ ἀγωγιάτης κατέβη, καὶ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ κόμητος, ἀνεσήλωσε μὲ χεῖρα ὑπὸτρομον παλαιὸν ῥόπτρον σκωριασμένον ἀπὸ τὴν πολυκακίαν· τὸ ῥόπτρον ἔπεσε βαρέως, καὶ ὁ κρότος ἐγέννησεν ἠχὸν ἀντικλησάσασχεν ἐπὶ τινα λεπτὰ εἰς τὰ κοιλώματα τοῦ πεπαικωμένου κτηρίου. Σμῆνῃ ὀρνέων ἀπαισιῶν ἐπέταξαν σωρηδὸν ἀπὸ ὄλας τὰς σχισμάδας, καὶ μετ' ὀλίγον κρότος· πένθιμος κώδωνος μετέβη ἀπὸ κρημνὸν εἰς κρημνὸν, ἀπὸ κοιλάδα εἰς κοιλάδα, ἀπὸ στενὸν εἰς στενὸν, ἀντηχῶν εἰς βράχους ἀπρωσίτους, βροντῶν καὶ σθεννόμενος βαθμηδὸν ὡς ἔκρηξις μικρὰν πρῶτον κεραυνου.

— Διάβολε! εἶπεν ὁ κόμης· τί κώδων! Ἐν τῷ σπύ τῷ ἡ θύρα δὲν ἀνοίγεται, πρέπει νὰ κοιμῶνται ὕπνον βαθύτατον οἱ πατέρες· σήμανε ἀκόμη μίαν φοράν.

Καὶ ἐνῷ ὠμίλει ἀνεσήλωσε τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ βλέμμα του ἔπεσον ἐπὶ προσώπῳ δατυπώγωνος, ἐπὶ κεφαλῆς ἀγρίας ὡς τοῦ Σαλθατῆ Ρόζα, ἦτις, ἐξελθούσα ἀπὸ τοῖχον κρημισμένον ἠτένιζε μετὰ προσοχῆς τὸν ὁδοιπόρον, τὸν ἀγωγιάτην καὶ τὰς δύο ἡμιόλους. Μακρὸν τι ὄργανον ὁμοιάζον σωλήνα χαλκοειδῆ, διευθυνόμενον κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν ξένων, ἐφαίνετο εἰς ὅπῃν τινα τοῦ τοῖχου. Πᾶς ἄλλος ἤθελεν ἐκλάθει τὸ ὄργανον τοῦτο ὡς ὄπλον· ἀλλ' ὁ κόμης Οὐέδερ, κυριεύμενος ἀπὸ σκέψεις θρησκευτικὰς, αἰτινες ἀνεμυγνύοντο μὲ τὰς γαστρονομικὰς του ιδέας, ἤθελε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἦτον ἄκρα σταυροῦ. Καὶ ὅμως ἐξενίσθη διὰ τὴν ἐμπόλεμον ταύτην προφύλαξιν, τὴν ὁποίαν ἀπέδωκεν εἰς τὴν ἐπικίνδυνον τοῦ μοναστηρίου θέσιν.

- Καλὴ ἑσπέρα σας, κύριε! εἶπεν· εἰσθε ἀνεμυγνύομαι ὁ θυρωρός· ἀνοίξατέ με, παρακαλῶ.
- Πολὸν εὐάξιστα· ποῖος εἰσθε ἐν πρώτοις;
- Ὀνομάζομαι κόμης Οὐέδερ· ἔχω συστατικὰ διὰ τὸν πανοσιώτατον ἠγούμενόν σας.
- Ἄ, διάβολε! Καὶ πόσοι εἰσθε;
- Μόνον δύο, ἐγὼ καὶ ὁ ἀγωγιάτης. Ἐνῷ θὰ μ' ἀνοίγετε, αὐτὸς θὰ ἐκφορτώσῃ.
- Βλέπω καὶ εὐάξιστα πάντοτε. Ἐχετε πολλὰ πράγματα;
- Οχι πολλὰ· δὲν θὰ σᾶς δώσουν θάρος.
- Ὅσον διὰ τοῦτο μὴν ἀνησυχῆτε· ὅσῳ περισσότερα ἔχετε τόσῳ καλῆτερα.

Ὁ κόμης παρετήρησεν ὅτι ὁ χονδροειδὴς ἐκεῖνος ἄνθρωπος εἶχεν εὐγένειάν τινα εἰς τοὺς τρόπους του, καὶ ἐπερίμενε νὰ εὐαρεστηθῇ ὁ παραδόξος θυρωρός νὰ καταβῇ διὰ νὰ κυλίσῃ περὶ τοὺς πεπαικωμένους στρόβιλλοὺς τῆς τὴν ὀγκωδαστάτην πύλην. Μόλις δὲ ἠνόηθη καὶ ὁ θυρωρός ἔλαβε τὸ δισάκκιον τοῦ ξένου μὲ προθυμίαν ἦτις τὸν ἐφάνη καλὸς οἰωνός.

- Ὁδήγησέ με εἰς τὸν ἠγούμενον, εἶπεν ὁ κόμης.
- Τὸν ἠγούμενον! ἐπανελάβεν ὁ θυρωρός.
- Ναί! ἔχω γράμμα δι' αὐτόν, εἶπεν ὁ Οὐέδερ ἐκβαλὼν ἀπὸ τοῦ χαρτοφυλάκιον του ἐπιστολήν ἐπιγραφομένην· « Πρὸς τὸν κατ' ὀσιώτατον ἠγούμενον τῆς

ταύτης φιλοξενίαν ἀπὸ ἡμᾶς· ὅσον δὲ διὰ τὴν πα-
ρακαταθήκην τὴν ὁποίαν μ' ἐμπιστεύσατε φιλοκαθάως,
εὐκολὰ τὸ περιεχόμενον του καὶ σὰς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ
σφραγίσω ἰδιαιτέρως περὶ αὐτῆς· λυποῦμαι μόνον, ἐ-
πέθεσε μειδιάσας μὲ χάριν, ὅτι ἡ ποσότης εἶναι
τόσον μικρά.

Ἦτον τέλος πάντων καιρὸς νὰ δειπνήσῃ ὁ ταλαί-
πωρος κόμης· ἡ ὄρμη τῆς ὀρέξεώς του δὲν τὸν ἀφῆκε
καὶ παρατήρησεν τὸ ἐστιατώριον· τίς ζωγράφος ἤθελεν
ἐπιθυμήσει ἀντικείμενον περιεργότερον καὶ ποικι-
λότερον; Ἐν πρώτοις ἔδωλεπε φανὸν κρεμάμενον εἰς
τὸν θόλον, φανὸν καπνώδη, οὐτινος αἱ μακρὰ μῦται
ὠμοίαζον μὲ τὴν μύτην χεμαίρας ἀποπνεύσαν κα-
πνοῦς καὶ φλόγας, καὶ ὑπὸ τὴν κλονουμένην λάμπην
αὐτοῦ ἐφάνιντο τὰ πλεόν ἀλλόκοτα πρόσωπα τοῦ κό-
μου· τὰ ἐνδύματα ἦσαν πολυποικίλλα ὡς καὶ αἱ μορ-
φαί· ἔδωλεπε συγχρόνως καὶ χρυσὸν, καὶ χαλκόν, καὶ
ῥάκη. Πολύτιμα μεταξωτὰ πάσης ἐποχῆς, φορέματα
παντὸς γένους, ἀπετέλουν τὸν ἱματισμὸν ἑνὸς μόνου
ἀνθρώπου. Ἐν γένει ὅμως, ὁ ἱματισμὸς οὗτος ἦτον στρα-
τιωτικὸς· ἕκαστος εἶχεν ὅπλα πλοσίον του, μαχαίρας,
ἐγχειρίδια, παραξυφίδας, ξίφη, ἀκινάκας, ὅπλα παντὸς
εἶδους δι' ὧν ἐδύνατό τις νὰ συγκροτήσῃ ὀπλοθήκην.
Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, τῶν ὁποίων τὸ ἦθος δὲν ἦτον ἡ-
θος μοναχῶν, ἱερέων, κατεβρόχιζον τὰ φαγητὰ μὲ
ἀπερίγραπτον λαίμαργίαν, παρενείροντες ἐν τῷ μεταξῷ
βλασφημίας αἰτίνας ἐβίαζον τὸν κόμητα νὰ ἀνασηκόνῃ
ἐνῆτε τὴν κεφαλὴν. Ἡ αἰθουσα ἦτον πάντῃ ἀπεριποίη-
τος· μόνον εἰς τοὺς τοίχους τῆς λαμπρῶν περιόρων
ἀπο ἀράχνας ἐκρέματο στεφανηδόν, καὶ τινες νυκτερί-
δες ἀποπλανηθεῖσαι ἐκρότουν τὰ πτερὰ μεταξῷ τῶν δο-
κῶν τῆς στέγης. Πεπλαιωμένοι καὶ κλοδοῦς σταυροὺς
ἐκρέματο εἰς τινὰ γωνίαν. Δὲν ἀνέγγυσαν οὐτε ἀπό-
δειπνον, οὐτε ἄλλην προσευχὴν· τὸ κρασίον ἦτον
ἡδύποτον, καὶ ἡ ἐπικρατούσα θαυμάτη σιωπὴ ἐταράτ-
τετο ἀπὸ μόνην τῶν γαστρονομικῶν ὄπλων τὴν κλαγ-
γὴν, καὶ τὰς ὀλιγοσυλλάβους ἐκφωνήσεις τὰς ὁποίας
ἐπροκάλεε ἡ πείνα καὶ ἡ δειψα τῶν συμποτῶν. Ὅταν
ἔφερον τὰ ὀπωρικά αἱ γλώσσαι ἐλύθησαν, διηγῆθη-
σαν ἱστορίας, ἀνέφερον ἀξιόλογα διηγήματα· ἀλλὰ
περιγραφὰ ληστειῶν ἐφαίδρουν προ πάντων τὰ πρό-
σωπα.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! ἐφώναξέ τις, χωρὶς νὰ ἐν-
θυμηθῇ τί ὤφειλεν εἰς τὴν ἱερότητα τοῦ χαρακτήρος
του, αὐτοὶ οἱ λησται δὲν εἶναι τόσον κακοὶ ὅσον μᾶς
λέγουν. Ὁ κόμης Οὐδέερ ὁ ὀπιός δὲν θὰ καταρθώσῃ,
πρὶν ἐπιστρέψῃ εἰς Κατάνην, ν' ἀποφύγῃ τοὺς ὄνυχας
των, θὰ συμφωνήσῃ μ' ἐμέ, εἶμαι ἐξέβαιος.

— Ἐχουν τὴν ἀδειαν, ἀπεκρίθη ὁ κόμης τοῦ ὁποίου
τὴν ἀνδρείαν πῦξανεν ὁ ἀνθρωπιάς· τοὺς δίδω ὅ, τι
ἤμπορέσουν νὰ μὲ κλέψουν!

— Καὶ ἂν σὰς ἀκούσουν;

— Πῶς θὰ μ' ἀκούσουν;

— Per Bacco, ἀνέκραξεν ἄλλος· προτοχὴ, κόμη!
πολλάκις εἶναι κατατόκοποι εἰς τὸ μοναστήριον.

— Δὲν τὸ πιστεύω. Οἱ λησται διὰ τοὺς ὁποίους ὀ-
μιλεῖτε εἶν' ἐδῶ πλοσίον; εἶναι πολλοί;

— Πλησιέστατα, καὶ τόσον πολλοί, ὥστε θαύμα
εἶναι πῶς σὰς ἀφῆσαν τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ ζῆτε.

Ἡ ἀστεϊότης ὅμως αὐτὴ εἶχεν ὑπερβῆ πάντα ὄρον
διότι ὁ κόμης ἔγεινε κάτωχρος, καὶ ὄλ' ἡ φαιδρότης
τὴν ὁποίαν τὸν εἶχε προξενήσαι τὸ ἀξιόλογον τῶν
συμποτῶν του κρασίον ἐξηλείφθη παρευθὺς. Εἰς μάτην
ὁ ἡγούμενος ἐπροσπάθησε νὰ τὸν ζωογονήσῃ, προκα-
λέσας αὐτὸν πολλάκις διὰ πλατυγαστρος κύλικος
δι' οὗ ἔκαμον σπουδὰς οἱ ῥωμαλιότεροι τῶν ἀδελφῶν.

— Ἐλπίζω τουλάχιστον, εἶπεν ὁ ἡγούμενος, ὅτι
δὲν ὑπωπτεύθη ὁ ἀγωγιάτης σας ποῖου εἶδους ἦτον τὸ
φορτίον τοῦ διασκήκιου σας. Δὲν εἶν' ἐξ ἑμῶν ἀφῶ
ταλαίπωρός τις περιγηγῆς, τὸν ὁποῖον ἐφιλοξενήσαμεν
ἐδῶ, ἐγγυμνώθη ὀλοτέλα ἀπὸ κλέπτας ἐμβάντας ἀπὸ
τὰ παράθυρα τοῦ κοιτῶνός του.

— Τοῦτο ὅμως ἠκολούθησεν, εἶπεν ὑπολαβὼν ἄλλος,
εἰς τὴν καρδίαν τοῦ χεμῶνος, ὅτε εἶχαμεν ἀφήσει εἰς
τὸ μοναστήριον ἕνα μόνον ὑποτακτικόν, ἀνίκανον νὰ
τὸν ὑπερασπισθῇ.

Κατέβαλον δὲ πᾶσαν ἐπιμέλειαν εἰς τὸ νὰ καθη-
συχάσωσι τὸν ταλαίπωρον κόμητα, καὶ ν' ἀποκοιμή-
σωσι διὰ τοῦ κρασίου τοὺς φόδους καὶ τὰς ὑποψίας
του. Ἐπὶ τέλους ἐπέτυχον. Ἀποκοιμήθη δὲ τόσον βα-
θῆως, ὥστε ὄχι ἡ αὐγὴ ἀλλ' ἡ λάμψις τοῦ ἡλίου
ἀναβάντος εἰς τὸ ζενιθὸ συνεκίνησε τὰ βλέφαρά του·
ἀνεσηκίωθη, ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς του, παρετήρησε
γύρω, καὶ ἠπόρησεν ἰδὼν ὅτι ἐκοιμήθη ἐπὶ χόρτου,
προσκέχραλον ἔχων τὸ διασκήκιόν του, καὶ περιπετάσ-
ματα τὸ στερέωμ. Ποῦ μοναστήριον, ποῦ μοναχοί,
ποῦ ἡγούμενος, ποῦ ἐστιατώριον; ὅλα εἶχαν γενεῖ ἀφαν-
τα! Ὁ νοῦς του ἐσύγκρινεν εὐθὺς τὰ συμβάντα, τὰ
ὀνόματα, τὰς ἀναμνήσεις, τὰ λόγια τοῦ ἀγωγιάτου,
τὰς ὀμιλίας τῶν συμποτῶν, τὴν διάφορον θέσιν τῶν
δύω μοναστηρίων. Ὅλα ταῦτα ἤνοιξαν τοὺς ὀφθαλμούς
του. Ἀνοίξας τὸ διασκήκιόν του εὗρηκε πάντα ἐν τάξει,
καὶ τὰς σημειώσεις του, καὶ τὰ δοκίμιά του, καὶ
τὰς παρατηρήσεις του, καὶ τὰ σχέδιά του, καὶ τὰς
περὶ ὑποθέσεων καὶ περὶ ἔρωτος ἐπιστολάς του, καὶ
τὸν καπνόν του, καὶ τὸν ἀπὸ ἀφῶν θλάσσης καπνο-
πόρον σωλῆνά του· εὗρηκεν ἐν ἐνὶ λόγῳ πάντα ἐκτὸς
τοῦ ἀργυρίου τοῦ ἐγχειρισθέντος τὴν προτεραιάν εἰς τὸν
ἄγιον καθηγούμενον, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἐτέθη ἡ ἐφίξις
ὀμολογία·

«Ὁμολογῶ ὅτι ἔλαβον ἀπὸ τὸν κόμητα Οὐδέερ τὴν
ποσότητα τριῶν χιλιάδων καὶ ἑξακοσίων τεσσαρά-
κοντα τεσσαρῶν δουκάτων, περὶ τῶν ὁποίων θέλω
δῶσει λογαριασμὸν εἰς ὄντινα ἀνήκει.

Ὁ ἡγούμενος τοῦ ἉΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ.

Τὴν 16 Ὀκτωβρίου 1806.

Ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Γέροντος.

Οἱ καλοὶ οὗτοι λησται, τῶν ὁποίων τὴν ἀργυρολογι-
κὴν προσβολὴν ἐσυγχώρησεν εὐχαρίστως ὁ κόμης χάριν
τῆς ἀφθεύσεως ζωῆς του, διέμειναν δῶ εἰς τὸ ὄχυ-
ρόν των μὲ πολλὴν ἐπίδοσιν καὶ εὐδοκίμησιν. Κατὰ
δυστυχίαν, ἐνθαρρυνθέντες ἀπὸ τὴν πολυχρόνιον ἐπι-
τυχίαν των, ἐπεδόθησαν εἰς τολμηροτέρας πράξεις,
ὅπως συμβαίνει σχεδὸν πάντως· ἡ τόλμη των ὑπερέβη
πάντα ὄρον, καὶ ἐπὶ τέλους ἐπολιόρησαν καὶ κατέ-
κασαν αὐτὴν τὴν Κατάνην. Αἱ ἐκστρατεῖαι των, ἐπυ-
ναληφθεῖσαι πολλάκις, ἐξύπνισεν τέλος πάντων τὴν
ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν λήθαργόν της. Τρία τάγματα ἀγγλικὰ,

εὐρισκόμενα τότε κατὰ τύχην εἰς Μεσσήνην, ἐστάλησαν κατ' αὐτῶν τοὺς ἀπήντησαν δὲ καταβαίνοντας ἀπὸ τὰ ὄρη των. Καταβλήθεντες ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐχθρῶν, κατέφυγον εἰς οἰκίαν τινὰ ὡς εἰς ἀκρόπολιν, ὅπου ἐπολέμησαν τρεῖς ἡμέρας. Ὁ κόμης Οὐδερ, ἐνῶ ἦτοι μάζετο νὰ ἐπιβῆ εἰς πλοῖον, ἀπήντησε τὸν ἡγούμενον τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Γέροντος, ἢ μάλλον τὸν ἀρχηγὸν τῆς ληστρικῆς συμμορίας, ἐκπεπτωτότα τῆς πάλαι δόξης, συνοδευόμενον ἀπὸ χωροφυλάκας, καθήμενον ἐπὶ ἡμιόνου μὲ τὸ πρόσωπον ἐστρωμένον πρὸς τὴν οὐρὰν τοῦ ζώου, ἐξυβριζόμενον ἀπὸ τὸν ὄχλον τὸν ὁποῖον τοσοῦτον καιρὸν κατερόβισε, καὶ ὅστις συνέβρε νὰ παρυσταθῆ εἰς τὸν θάνατόν του.

Ὁμολογητέον ὅτι σπανίως δεικνύουσιν οἱ κύριοι οὐ τοὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ ἡγουμένου τοῦ ἁγίου Νικολάου. Τὸ 1828, τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Κλάρας ἐκυριεύθη ὑπὸ ληστῶν ἐξ ἐφόδου, καὶ ὅλ' αἱ μοναχὰι ἠτιμιάσθησαν καὶ ἐσράχγησαν τὴν ἐπιούσαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, περιεμένοντο τροφίκα καὶ ἐφόδια, καθὼς καὶ δύο ἢ τρία κιβώτια περιέχοντα χρήματα, τὰ ὅποια ἐστέλλοντο πρὸς φύλαξιν εἰς τὴν ἡγουμένην. Οἱ λησταὶ ἤνοιξαν τὴν πύλιν τοῦ μοναστηρίου, καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθον αἱ ἀμαξαὶ τὰς ἐκυρίευσαν. Μετὰ τινα καιρὸν προσέβαλλον μοναστήριον ἀνδρικόν. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην, ἢ ἐπιτυχία δὲν ἦτον εὐκολος, διότι οἱ πατέρες ὑπερκασιόθησαν ἀνδρείως, καὶ δὲν παρεδόθησαν εἰμὴ βιαιοσθέντες ἀπὸ τὴν πείναν μετὰ πολιορκίαν τακτικὴν δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν. Ἐθανατώθησαν δὲ ὅλοι.

Τὸ παραδοξότερον δὲ εἶναι, ὅτι, ἀπὸ τὸ μέτρον τοιούτων ἡθῶν ἀγρίων, ἐξέρχονται πολλοὶ οἴτινες, διὰ τῆς εὐγενείας, τῆς εὐπρέπειας καὶ τῆς χαριστάτης συμπεριφοράς των, ἀμιλλῶνται πρὸς τοὺς κομψότερους καὶ ἐντελεστέτους ἀνδρας τῆς Εὐρώπης. Οἱ εὐγενεῖς Σικελοὶ, ὅσοι περιηγήθησαν εἰς τὰ ξένα, διακρίνονται συνεχῶς διὰ τῆς ζωηρότητος καὶ τῆς χάριτος τοῦ πνεύματός των, καὶ ἤθελον εἶσθαι εὐκολοὶ νὰ ἀναφέρω πολλοὺς οἴτινες διασκορπισμένοι εἰς πολλὰς τῆς Εὐρώπης πόλεις, διαλάμπουσι μεταξύ τῶν πρώτων. Δὲν πρέπει ν' ἀποσιωπήσωμεν ὅτι πλησίον τῆς φιλοκαλίας των καὶ τῆς χάριτος περὶ τοῦ τρόπου, εὐρίσκει τις καὶ τινὰς παρὰ τὸ Παλέριον γρηκιονόκηματα Σικελῶν, πνευματωδέστατον καὶ πολλὰ φιλάνθρωπον, ἔχοντα ὅμως τὴν γελοῖαν μανίαν, τοῦ νὰ θέλῃ νὰ θεραπεύῃ τοὺς φρενολήπτας. Ἐἶχε μετασκευάσει εἰς μωροκομίον τὸ παλάτιον καὶ τοὺς κήπους τῶν προγόνων του, ὅπου οἱ ἀσθενεῖς ἐθεραπεύοντο δωρεάν. Περιηγούμενος, μ' ἔλεγε, τὴν Εὐρώπην, ἠγανάκτησε διὰ τὸν πρὸς τοὺς παράρρνας βάρβαρον τρόπον. Παρατήρησας μ' ἐπιμονὴν τὰ φαινόμενα ὅσα σχέσιν ἔχουσι πρὸς τὴν μωρίαν, ἐπέσθη ὅτι τὸ μόνον ἀληθὲς ἰατρικὸν ἦτον ἡ γλυκύτης καὶ ἡ συγκατάθεσις, ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ συγκαταβαίνωμεν εἰς τὰς ἀνοησίας τῶν μωρῶν, ὅτι οἱ κακοὶ τρόποι καὶ ἡ σκληρότης ἀναπτύσσουσι τὴν ἀσθένειαν, καὶ ὅτι τὸ μωροκομίον, διὰ νὰ γεννᾷ καλὰ ἀποτελέσματα, πρέπει νὰ εἶναι παράδεισος. Ἐπὶ τῇ θέσει τῶν ἀρχῶν τούτων, ἀπετάθη εἰς ὄλους ἐν γένει τῆς Σικελίας τοὺς φρενολήπτας, καὶ τοὺς συνήθροισεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Δὲν ἔβλεπε οὔτε ἀλύτεις, οὔτε φυλακὰς, οὔτε χιτῶνας σιδηροῦς. Ζωγραφίαι τερονόταται κατεκάλυπτον τοὺς

τοίχους. Παντοῦ ὕδωρ ἀναβλύζον ἐδρόσειζε τὸν ἀέρα. Καθεὶς ἐφόρει ὅποιον ἱματισμὸν ἤθελε, περιεφέρειτο ἐλεύθερος, καὶ πολυάριθμοι ὑπηρεταὶ πιστοὶ καὶ πρόθυμοι, ἐξεπλήρουσαν καὶ τὰς ἐλαχίστας ἐπιθυμίας των.

Ἐπεσκέφθη τὴν Casa di razzi — οἰκίαν μωρῶν — ὡς τὴν ὠνόμαζον. Ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑποθέτῃται ὅτι ὅλ' οἱ κάτοικοι τῆς ἦταν παράρρνοι· αἱ μεγάλαὶ καὶ εὐθύγραμμοι δενδροστοιχίαι τῆς Ἰταλικῆς ἐκείνης ἐξοχῆς, τὰ πολυάριθμα ἀναβούσματα, τὰ χλοερὰ λιβάδια, οἱ χαριστάτοι λοφίσκοι, σ' ἐνόησαν αἰῶνισιν ὅτι εὐρίσκειται εἰς ὠραίαν ἐξοχὴν. Εἰς τὰ δένδρα ἐκρέμαντο οἱ κράβατοι τῶν πλέον σκληροτραχίλων μωρῶν, τοὺς ὁποῖους κινούσιν οἱ ὑπηρεταὶ ἐνῶ δὲ ἡ κίνησις τῶν κραβῶτων ἐπέφερε σωτηριῶδες τι ἀποτέλεσμα εἰς τὸ σῶμα τοῦ κλινήρου, ἄλλος ὑπηρετῆς ἤρχετο γελῶν καὶ ἔχυνεν ὕδωρ δροσερὸν ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Ἡ θεραπευτικὴ αὕτη μέθοδος ὠμοιάζει ἀστείότητα μᾶλλον ἢ τιμωρίαν. Ὁ κόμης ἐπέμενε βεβαιῶν ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἀπέβη πάντοτε σωτήριο. Ἰπὸ τὴν σκιάν δρυῶν καὶ ὑψικόμων πευκῶν, ὑπῆρχον μυρία περιέρρα ἀντικείμενα κατασκευασθέντα ἐπίτηδες πρὸς διασκέδασιν τῶν κητοίκων τῆς ἐξοχῆς· ἐνταῦθα ἔβλεπε παραδόξα καὶ αἰλόκοτα ἀντικείμενα, ἐκεῖ βροχὴν λεπτοτάτην καταπίπτουσαν ἀπὸ βράχον ὑψηλόν, καὶ ποβρωτέρω ἀγάλματα χρωματισμένα, τόπον καλῶς κεκρυμμένα ἐντὸς τῶν φύλλων καὶ τόπον ἐπιτηδείως προσηρμοσμένα, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ τὰ νομίσῃ τις ἔμφυχα, καὶ νὰ μὴ γελάσῃ διὰ τοὺς μορφασμοὺς των! Ὅλα τὰ γυμνάσματα ὅσα ὠρελοῦσι τὴν υγείαν, καθὼς ἡ σφαῖρα, ἡ αἰώρα, ἡ ναυτιλία εἰς μικρὰν λίμνην, τὸ κολύμβημα, ἀπατέλουν μέρος τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. Οἱ ὑπηρεταὶ ἦσαν μάλιστ' ἀκατασταγμένοι νὰ εἶναι πάντοτε φαιδροὶ, καὶ δι' ἐξωτερικῆς ἰλαρότητος καὶ ἄλλων σημείων εὐχαριστήτως νὰ ἀνεγείρωσι τοὺς πεπτωκότας ἐκείνους νόας.

Διὰ νὰ κατορθώσῃ θεραπείας τινὰς ὁ γέρων κόμης ἐτέλει λαμπρὰς πανηγύρεις, τῶν ὁποίων σκοπούμενον κύριον ἦτον ἡ περιποίησις τῶν μεγαλητέρων παραφροῶν τῶν ἀσθενῶν του. Εἰς τὸν νομιζόμενον βασιλέα τῆς Ἰταλίας, καθιέρωνε τελετὴν στέψεως· ἐπισήμου· εἰς τὸν θεωρούμενον Θεὸν, διέταττε λατρεῖν γενικήν. Χερουβεῖμ, Σεραφεῖμ, Ἀρχάγγελοι, ὅλα τὰ ἐπουράνια τάγματα τὸν περιεκύκλωναν. Ἐτέλεσε τοὺς ἰδίους αὐτοῦ γάμους μὲ νέαν Ἑλληνίδα, παραφρονήσασαν ἐν ὠρα ναυαγίου, καὶ ἀξίουσαν νὰ τὴν προκυνώσιν ὡς μεγάλην σουλτάναν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐθεράπευσε μέγαν ἀριθμὸν μωρῶν ὀφείλω ὅμως νὰ προσθέσω ὅτι ἡ κατάστασις του ἐθυσιάσθη ὅλη σχεδὸν εἰς τὴν εὐργετικὴν ταύτην μανίαν, καὶ ὅτι ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του σπουδαίαι χηρματικαὶ στενοχωρίαι εἶχον περικυκλώσει τὸν ἀξίολογον τούτον καὶ ἰδιότροπον ἄνδρα, οὗτινος τὰς συμβουλάς καὶ τὸ πρᾶξιμα ἐπρεπε νὰ μιμηθῶσιν οἱ ἱατροὶ τῶν πολιτισμένων τόπων.

Ε. Μ.